

Till socialminister Göran Hägglund

Kopia:

Integrationsminister Erik Ullenhag

Generaldirektör Sarah Wamala, Statens folkhälsoinstitut

Utvecklingsledare Katarina Popovic, Länsstyrelsen i Stockholm

Uttalande med anledning av regeringsuppdrag riktat till Statens folkhälsoinstitut

Måttet är rågat!

Representanter för Sveriges samtliga nationella minoriteter infann sig den 29-30 augusti i Stockholm, kallade till samråd hos Statens folkhälsoinstitut. Minoritetssamråd är en lagstadgad funktion och rättighet som regleras i lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk (SFS 2009:724). Minoriteternas företrädare i samrådet mötte en illa förberedd och okunnig myndighet, också bitvis ett respektlöst bemötande.

Därför kände sig samtliga närvarande minoritetsrepresentanter manade att både påminna institutet om innehållet i dess uppdrag från regeringen, och att informera berörda statsråd om haveriet.

Statens folkhälsoinstitut har av regeringen enligt regleringsbrev S2012/8855/SAM fått följande uppdrag:

Samrådsforum med Sveriges nationella minoriteter

Statens folkhälsoinstitut ska genomföra samrådsforum med företrädare för de nationella minoriteterna i syfte att undersöka vilka behov och förutsättningar som finns avseende att inhämta data kring de nationella minoriteternas hälsosituation samt vilka metoder som i sådana fall skulle kunna vara lämpliga för respektive grupp. Samrådsforumet bör omfatta en dialog kring kunskapsbaserade hälsofrämjande åtgärder med utgångspunkt i de åtgärder som lagts fram i återrapporteringen av regeringsuppdraget att kartlägga de nationella minoriteternas hälsosituation (dnr S2008/5748/FS). Uppdraget ska genomföras i samråd med de nationella minoriteterna och utgå från gruppernas särskilda behov och förutsättningar. Socialstyrelsen och andra berörda myndigheter, forskningsinstitutioner och organisationer ska, i den mån Statens folkhälsoinstitut finner det relevant, involveras i arbetet. Uppdraget ska utgå från de erfarenheter som framkommit under och efter regeringsuppdraget att kartlägga de nationella minoriteternas hälsosituation (dnr S2008/5748/FS). Uppdraget ska redovisas till Socialdepartementet (med kopia till Arbetsmarknadsdepartementet) och Länsstyrelsen i Stockholms län senast 1 november 2013.

Uppdraget och Statens folkhälsoinstituts genomförande av uppdraget kan starkt ifrågasättas. Regleringsbrevet utfärdades i december 2012 och första samrådet med urfolk och nationella minoriteter skedde först 29-30 augusti 2013, två månader innan rapportinlämning! Samrådet och frågeställningarna vid workshopen, se bifogad bilaga 1, utgick från en majoritetskontext och myndigheten utgår återigen inte från våra erfarenheter och behov när de kartlägger vår hälsosituation.

Vår slutsats är att regeringen och myndigheten inte prioriterar arbete för hälsofrågor som rör urfolk och nationella minoriteter, samt bortser från minoritetslagstiftningens krav på delaktighet i processer och beslut.

Urfolk och nationella minoriteter är ingen homogen grupp, respektive grupp har särskilda behov och förutsättningar. Vi accepterar inte att år 2013 svara på inkvisitoriska frågor om vem/vilka ingår/räknas som nationell minoritet/urfolk. Lagstiftaren har ju som bekant sedan länge fastställt principen om självidentifikation.

Folkhälsoinstitutet har helt ignorerat att "uppdraget ska ... utgå från gruppernas särskilda behov och förutsättningar". Även inom de olika nationella minoriteterna finns ibland behov som skiljer sig mycket åt sinsemellan. Så är exempelvis fallet inom den nationella minoriteten romer, där resandefolket och även andra delgrupper har särskilda behov och förutsättningar

Vi upplever det som pinsamt och oacceptabelt att en myndighet har ett så okunnigt förhållningssätt till oss och våra utmaningar - trots att den i flera år haft i uppdrag att arbeta med nationella minoriteters hälsa.

Vi känner besvikelse över regeringens otydliga uppdrag till Statens folkhälsoinstitut gällande nationella minoriteters hälsosituation. Vi känner också besvikelse över att Statens folkhälsoinstitut inte sköter sitt uppdrag och samråder med oss i enlighet med gällande lagstiftning. Måttet är helt enkelt rågat! Vi kräver en långsiktig strategi, resurser och uppdrag som tar sin utgångspunkt i urfolks och nationella minoriteters olika erfarenheter, kunskaper och behov. Vi kräver också att regeringens och myndighetens arbete tar sin utgångspunkt i våra mänskliga rättigheter.

Det finns en spetskompetens på detta område – och den finns hos minoriteterna.

6 september 2013

Richard Magito Brun, Kulturgruppen för resandefolket
Janet Elmgren, Resandebarns rätt
Baki Hasan, Center för romsk kulturutveckling
Petra Kahn Nord, Judiska Ungdomsförbundet i Sverige
Lena Kroik, Svenska Samernas Riksförbund
Stefano Kuzhiov, Riksförbundet Romer i Europa
Maja Mella, Svenska Tornedalingars Riksförbund-Tornionlaaksolaiset
Jannie Staffansson, Sáminuorra
Simon Wallengren, Kulturgruppen för resandefolket
Rose-Marie Wallengren, Kulturgruppen för resandefolket